

INFORMAČNÍ SYSTÉMY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

7. Přístupnost webu

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ing. Radim Dolák, Ph.D.

Cíle přednášky

- ✓ **Orientovat se v základních principech a kritériích přístupnosti webu**

Přístupnost webu

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ V rámci Evropské unie je realizován dlouhodobý program eAccessibility, který se zaměřuje na práva hendikepovaných osob, s důrazem na elektronickou výměnu informací.
 - ❑ V rámci tohoto programu je za výchozí metodiku považována metodika Web Content Accessibility Guidelines (WCAG).
 - ❑ Členské státy Evropské unie však mohou mít vytvořeny vlastní metodiky, které však musí být po obsahové stránce v souladu s WCAG, což platí pro Českou republiku.
-

1) Zřetelnost (vnímatelnost):

- poskytování textových alternativ pro veškerý netextový obsah tak, aby mohl být změněn na jiné formy, které lidé potřebují, např. velké písmo, Braillovo písmo, řeč, symboly, nebo jednodušší jazyk
 - poskytování alternativ multimédií závislých na čase
 - vytváření obsahu, který lze prezentovat různými způsoby (například jednodušší vzhled), aniž by došlo ke ztrátě informací nebo struktury
 - usnadňování uživatelům slyšet a vidět obsah, včetně odlišení popředí od pozadí
-

2) Ovladatelnost:

- dostupnost kontroly všech funkcí z klávesnice
 - poskytování dostatku času uživatelům na přečtení a použití obsahu
 - nevytváření obsahu, o němž je známo, že způsobuje záchvaty
 - usnadnění uživatelům navigace, hledání obsahu a zjišťování, kde se nacházejí
-

3) Srozumitelnost

- vytváření čitelného a srozumitelného textový obsahu
- vytváření webových stránek, které se objevují a působí předvídatelným způsobem
- pomoc uživatelům vyvarovat se chyb a opravovat chyby

4) Robustnost

- maximalizace kompatibility se současnými i budoucími uživatelskými agenty, včetně podpůrných technologií (asistivních technologií).
-

Přístupnost webu - metodika WCAG

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

- ❑ Míra shody prověřované webové stránky s pravidly je potom určena právě na základě splnění těchto kritérií úspěchu. Shoda se dělí do třech úrovní důležitosti:
 - A (základní, nejnižší) – jsou splněna všechna kritéria priority 1;
 - AA (rozšířený) – jsou splněna všechna kritéria priority 1 a 2;
 - AAA (úplný, nejvyšší) – jsou splněna všechna kritéria priority 1, 2 a 3.

 - ❑ Kritéria musí být splněna pro celou webovou stránku, nikoliv pouze pro některou část. Pokud webové stránky představují určitý proces (posloupnost kroků, které je třeba splnit pro dosažení cíle), pak všechny tyto stránky musí odpovídat zadané úrovni nebo lepší. Musí být uplatňovány pouze dostupné technologie.
-

Přístupnost webu – MV Česká republika

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ❑ **Ministerstvo vnitra stanovilo vyhláškou o přístupnosti pravidla , která mají zajistit, aby se s informacemi souvisejícími s výkonem veřejné správy uveřejňovanými na webu mohly v nezbytném rozsahu seznámit i osoby se zdravotním postižením, popř. aby byl umožněn přístup k webovým stránkám, které tomuto požadavku vyhovují.**
 - ❑ **Příloha této vyhlášky stanovuje 33 pravidel rozdělených do 6 skupin. Tato pravidla jsou podrobněji zpracována v metodickém pokyn MVČR.**
-

Přístupnost webu – MV Česká republika

- 1) obsah webových stránek musí být dostupný a čitelný
- 2) práci s webovou stránkou řídí uživatel
- 3) informace musí být srozumitelné a přehledné
- 4) ovládání webových stránek musí být jasné a srozumitelné
- 5) zdrojový kód musí být technicky způsobilý a strukturovaný
- 6) prohlášení o přístupnosti webových stránek

OBSAH WEBOVÝCH STRÁNEK MUSÍ BÝT DOSTUPNÝ A ČITELNÝ

- a) Každý netextový prvek nesoucí významové sdělení musí mít svou textovou alternativu
 - b) Multimediální prvky nesoucí významové sdělení musí být doplněny textovými titulky, jestliže nejsou jen alternativou k existujícímu textovému obsahu
 - c) Pokud to charakter webových stránek nevyklučuje, informace sdělované prostřednictvím skriptů, objektů, appletů, kaskádových stylů, cookies a jiných
 - d) Informace sdělované vizuální podobou webových stránek, tvary jednotlivých prvků, jejich velikostí, pořadím nebo umístěním musí být dostupné i v případě, že uživatel nemůže tyto aspekty vnímat.
 - e) Informace sdělované barvou musí být dostupné i bez barevného rozlišení
 - f) Barvy popředí a pozadí textu (nebo textu v obrázku) musí být vůči sobě dostatečně kontrastní, jestliže text nese významové sdělení (P)
 - g) Velikost písma musí být možné zvětšit alespoň na 200 % a zmenšit alespoň na 50 % původní hodnoty pomocí standardních funkcí prohlížeče. Při takové změně velikosti nesmí docházet ke ztrátě obsahu nebo funkcionality.
-

PRÁCI S WEBOVOU STRÁNKOU ŘÍDÍ UŽIVATEL

- a) Obsah ani kód webové stránky nesmí předpokládat ani vyžadovat konkrétní výstupní či ovládací zařízení
 - b) Obsah ani kód webové stránky nesmí předpokládat ani vyžadovat konkrétní způsob použití ani konkrétní programové vybavení. Pokud je předpokládáno či vyžadováno konkrétní programové vybavení, může to být pouze z důvodu technické nerealizovatelnosti přizpůsobení obsahu a kódu webové stránky všem programovým vybavením
 - c) Načtení nové webové stránky či přesměrování musí být možné jen po aktivaci odkazu nebo po odeslání formuláře
 - d) Načtení nové webové stránky do nového okna prohlížeče musí být možné jen v odůvodněných případech a uživatel na to musí být předem upozorněn
 - e) Na webové stránce nesmí docházet rychleji než třikrát za sekundu k výrazným změnám barevnosti, jasu, velikosti nebo umístění prvku
 - f) Zvuk, který zní na webové stránce déle než tři sekundy, musí být možné na této webové stránce vypnout nebo upravit jeho hlasitost
 - g) Časový limit pro práci s webovou stránkou musí být dostatečný. Pokud to nevyklučuje charakter webové stránky, může uživatel časový limit prodloužit nebo vypnout
-

INFORMACE MUSÍ BÝT SROZUMITELNÉ A PŘEHLEDNÉ

- a) **Webové stránky musí sdělovat informace jednoduchým jazykem a srozumitelnou formou, pokud to charakter webové stránky nevyklučuje**
 - b) **Rozsáhlé obsahové bloky musí být rozděleny do menších výstižně nadepsaných celků**
 - c) **Bloky obsahu, které se opakují na více webových stránkách daného orgánu veřejné správy, je možné přeskočit. Pokud webové stránky nemají velký rozsah, nemusí být zajištěno přeskočení opakujících se bloků obsahu**
-

OVLÁDÁNÍ WEBOVÝCH STRÁNEK MUSÍ BÝT JASNÉ A SROZUMITELNÉ

- a) Navigace musí být srozumitelná a konzistentní a na všech webových stránkách orgánu veřejné správy obdobná. Od ostatního obsahu webové stránky musí být zřetelně oddělena
- b) Každá webová stránka (kromě úvodní webové stránky) musí obsahovat odkaz na vyšší úroveň v hierarchii webových stránek a odkaz na úvodní webovou stránku
- c) Pokud se jedná o rozsáhlejší webové stránky, musí být kromě navigace k dispozici rovněž vyhledávání nebo odkaz na mapu webových stránek. Odkaz na mapu webových stránek nebo vyhledávací formulář musí být k dispozici na každé webové stránce
- d) Každá webová stránka musí mít výstižný název odpovídající jejímu obsahu
- e) Každý formulářový prvek musí mít popisek vystihující požadovaný obsah
- f) Pokud uživatel učiní chybu při vyplňování webového formuláře, musí být k dispozici informace o tom, ve které položce je chyba. Pokud to charakter webového formuláře nevyklučuje, musí být k dispozici rovněž informace, jak tuto chybu odstranit
- g) Text odkazu nebo jeho přímo související text musí výstižně popisovat cíl odkazu. Jestliže odkaz vede na jiný typ souboru, než je webová stránka, musí být odkaz doplněn sdělením o typu, případně o velikosti tohoto souboru
- h) Každý rám musí mít vhodné jméno či popis vyjadřující jeho smysl a funkčnost

Přístupnost webu – MV Česká republika

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

ZDROJOVÝ KÓD MUSÍ BÝT TECHNICKY ZPŮSOBILÝ A STRUKTUROVANÝ

- a) Sémantické značky, které jsou použity pro formátování obsahu, musí být použity ve zdrojovém kódu tak, aby odpovídaly významu obsahu
 - b) Prvky značkovacího jazyka, které jsou párové, musí mít vždy uvedenu počáteční a koncovou značku. Značky musí být správně zanořeny a nesmí docházet k jejich křížení
 - c) Ve zdrojovém kódu musí být určen hlavní jazyk obsahu webové stránky
 - d) Prvky tvořící nadpisy a seznamy musí být korektně vyznačeny ve zdrojovém kódu a musí být výstižné
 - e) Je-li tabulka použita pro zobrazení tabulkových dat, musí obsahovat značky pro záhlaví řádků nebo sloupců
 - f) Obsah všech tabulek musí dávat smysl čtený po řádcích zleva doprava
-

PROHLÁŠENÍ O PŘÍSTUPNOSTI WEBOVÝCH STRÁNEK

- a) Každá webová stránka musí vždy obsahovat prohlášení o tom, že forma uveřejnění informací je v souladu s touto vyhláškou (prohlášení o přístupnosti) nebo odkaz na toto prohlášení
 - b) Pokud orgán veřejné správy některá z podmíněně povinných pravidel uvedených pod čísla položek 3, 9, 14, 15, 17, 20 a 23 v souladu s uvedenou podmínkou neuplatní, musí uveřejnit tuto informaci v prohlášení o přístupnosti, a to jejich číselným výčtem, včetně příslušného odůvodnění
-

DĚKUJI ZA POZORNOST